

Het begin van leren fietsen

2022

Gemeente
Haarlem

he_rO
kindercentra

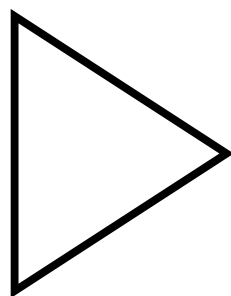
www.Groeifiets.nl

Hét flexibele
Kinderfietsabonnement

BYCS

Het begin van leren fietsen

[Klik hier voor de video presentatie](#)

Gemeente
Haarlem

he_rO
kindercentra

www.Groeifiets.nl
Hét flexibele
kinderfietsabonnement

BYCS

Het begin van leren fietsen

In Nederland zitten 681.000* kinderen in de crèche leeftijd (0-4 jaar).

Daarvan gaat de grofweg de helft** naar een KinderDagOpvang.

Hoe mooi zou het zijn als we deze kinderen en dáár leren fietsen?

**Door ook de ouders mee te nemen
verhogen we het gevoel van veiligheid en
willen we zo het aantal kinderen dat fietst
in Nederland snel weer groeit.**

*) bron CBS, 2021 **) 339.000 bron
Brancheorganisatie Kinderopvang

Achtergrond

- ▶ Begin 2021 is het meer-jaren-plan Green Deal Fiets gestart en de inzet is om concrete doelen en acties vast te stellen waarmee de regionale fietscultuur naar een hoger plan wordt gebracht. Een van de onderwerpen is 'kinderen op de fiets'. Meer [hier](#) voor meer informatie.
- ▶ Steeds meer basisschoolleerlingen kunnen niet fietsen. In Amsterdam is dit percentage al 25%. Lees [hier](#) het ANWB-artikel "de verloren fietsgeneratie".
- ▶ Het team 'kinderen op de fiets' van Green Deal Fiets richt zich op alle momenten waarop kinderen (opnieuw) beginnen met fietsen of juist stoppen met fietsen* (bijvoorbeeld omdat ze een scooter kopen).
- ▶ Het idee is om op elk van deze op- en afstapmomenten een interventie te doen zodat zoveel mogelijk kinderen gaan en blijven fietsen.
- ▶ Deze pilot richt zich op het vroegste moment waarop kinderen opstappen: de leeftijd van 2 tot 4 jaar.

* Zie bijlage op- en afstaptijdlijn kinderen op de fiets

Doel

De gemeente Haarlem heeft Groeifiets de opdracht gegeven om:

- ▶ Kinderen van 1 tot 4 jaar zo vroeg mogelijk de eerste **fietsvaardigheden** bij te brengen (balanceren, sturen, starten / stoppen) om hiermee zo vroeg mogelijk de basis om makkelijker en veiliger aan het verkeer kunnen deelnemen.
- ▶ De nevendoelen zijn: **Bewegen / gezondheid, fun** en het **brengen op de fiets** door ouders.
- ▶ Op basis van de projectresultaten te evalueren in hoeverre de pilot **impact heeft op het fietsgedrag** van deze doelgroep.
- ▶ **Conclusies en lessen** te formuleren voor toekomstige projecten en maatregelen omtrent fietsstimulering bij deze doelgroep.

Pilot opzet: Doelgroep

Doelgroep:

Kinderen in de leeftijd van 2,5-4 jaar met een vroegschoolse educatie-indicatie (VVE).

De pilot vindt plaats op twee peuterspeelzalen (Frieslandlaan en Flemingstraat) van Hero Kindercentra in de wijk Schalkwijk in Haarlem.

De ouders van de kinderen hebben vaak een migratie achtergrond en zijn minder bekend met de Nederlandse fietscultuur.

Pilot opzet: Aanpak

Aanpak

Gedurende 4 weken krijgen de kinderen de beschikbaarheid over loopfietsen van verschillende maten.

De pedagogisch medewerkers van de peuterspeelzalen helpen de kinderen tijdens het fietsen. Elk kind komt minimaal 3 x per week aan de beurt voor minstens 5 minuten per keer. Gedurende de hele pilot maakt een kind dan minimaal 1 uur gebruik van een loopfiets.

De ouders worden via een schriftelijke enquête gevraagd naar de fietsgebruik en fietsbezit binnen het gezin.

Metingen

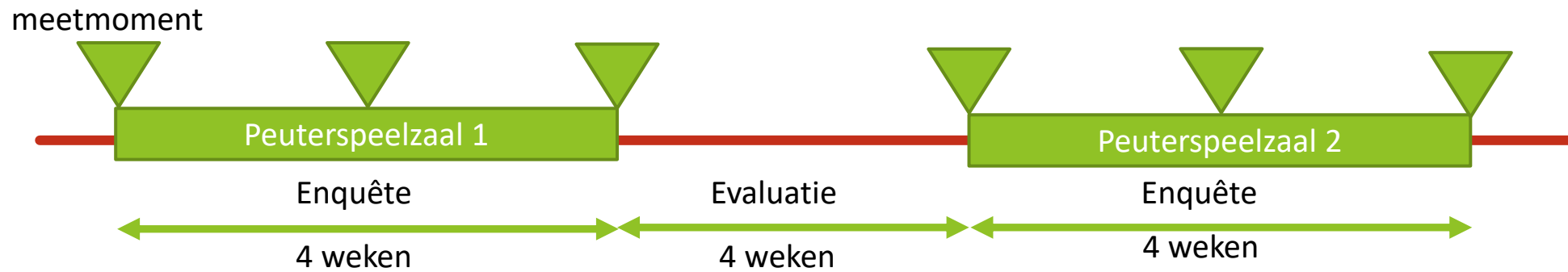
De voortgang wordt gemeten middels drie meetmomenten. Per meetmoment wordt er per kind gekeken naar:

- ▶ Starten & stoppen
- ▶ Sturen
- ▶ Balanceren

Duur

De pilot bij de twee peuterspeelzalen worden na elkaar uitgevoerd met een tussenpauze van enkele weken. Na de eerste peuterspeelzaal wordt er geëvalueerd en aanpassingen doorgevoerd voor het tweede deel van de pilot.

Pilot opzet: Tijdlijn en meetmomenten

Bevindingen tijdens de pilot

- ▶ De pedagogisch medewerkers en de kinderen vinden het erg leuk om met de loopfietsen aan de slag te gaan.
- ▶ Er is veel tijd om te fietsen. Bij de start van de dag en in de pauze mogen de kinderen op de loopfiets. In totaal is dit 1 uur per dag. Er wordt dus veel gefietst.
- ▶ Er gebeuren minder ongelukken door het lichte materiaal dan met de eigen (zware) drie- en vierwielers.
- ▶ Kinderen die nooit fietsen proberen het nu wel.
- ▶ Na 2 weken hebben we 3 fietsjes met trappers zonder zijwieltjes geleverd, aangezien een kleine groep het heel goed deed op de loopfiets. Dit resulteerde dat er 7 kinderen nu zonder zijwielen kunnen fietsen.

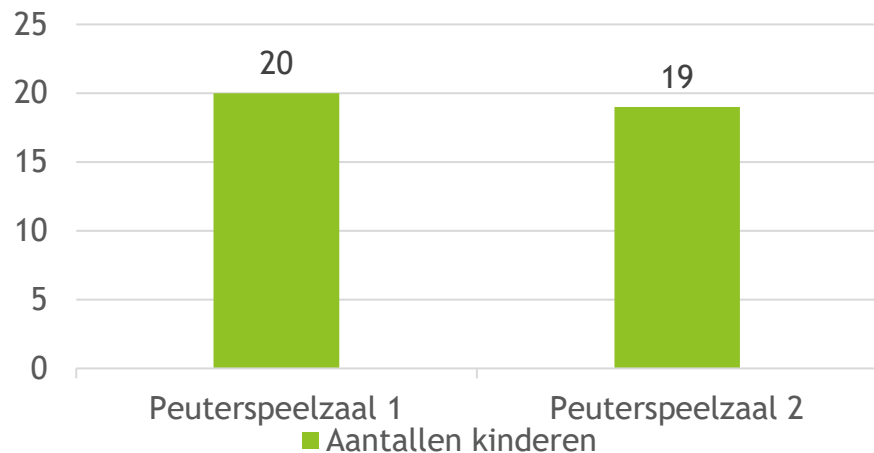
Inzichten van de pedagogisch medewerkers

- ▶ Het leren fietsen gaat snel omdat de kinderen van elkaar leren. Ze doen elkaar enthousiast na.
- ▶ Ouders van niet westerse culturen zijn blij als hun kind op school leert fietsen. School is namelijk om te leren, thuis is voor familie en gezelligheid.
- ▶ Het stimuleren van de kinderen hoeft bijna niet, het aanbieden van goed materiaal is al voldoende.
- ▶ De pilot kost de medewerkers nauwelijks extra tijd.

De ouders van Naïm (afkomstig uit Afghanistan) waren helemaal trots toen hun zoon naar hen toe kwam fietsen!

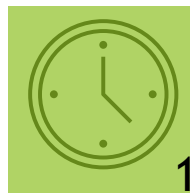
Resultaten van de pilot

Klik op de foto voor een video impressie

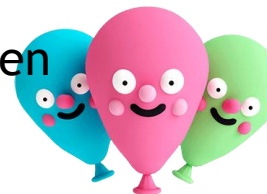

De kinderen lieten de loopfietsen voltrots aan hun ouders zien. “Kijk dat is mijn fiets”

1 uur per dag fietsen

De kinderen hadden een hoop plezier

74% van de enquêtes retour

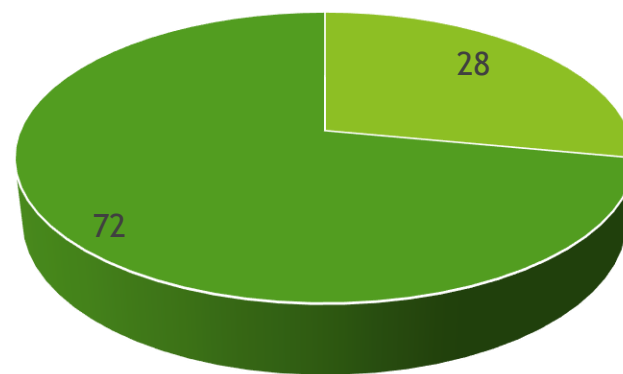
12 loopfietsen en 3 fietsjes met trappers

Resultaten - fietsvaardigheden

Vaardigheden	Geboekte voortgang
Starten & Stoppen	67%
Sturen	88%
Balanceren	85%

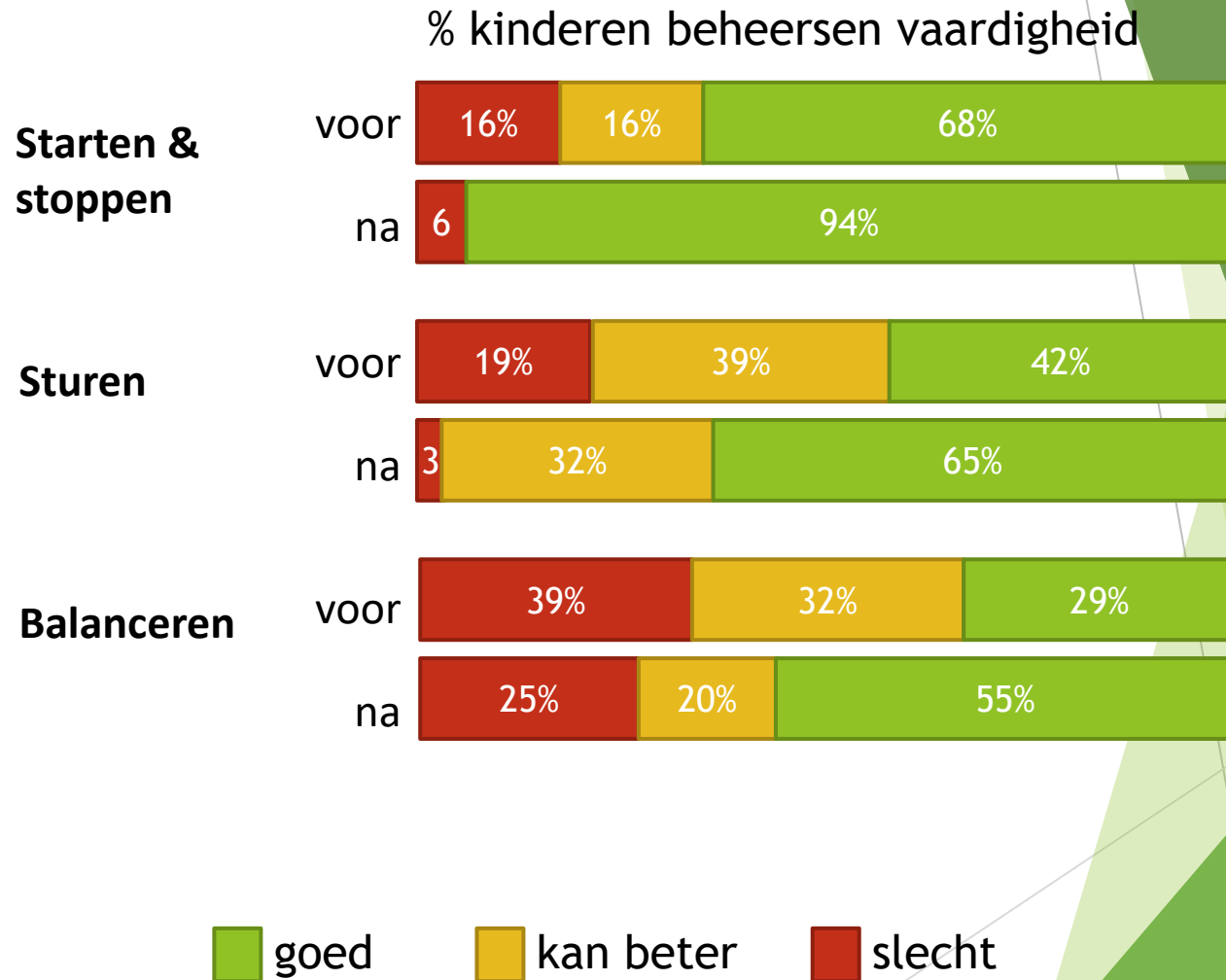
% kinderen

- kan na 4 weken fietsen op een fiets met trappers
- blijft op de loopfiets na 4 weken

Fietsvaardigheden verbeterden sterk na 4 weken

28%

van de kinderen heeft
tijdens de pilot geleerd om
zonder zijwieltjes te fietsen

Resultaten enquête

De ouders zijn via een schriftelijke enquête gevraagd naar de fietsgebruik en fietsbezit binnen het gezin.

Er zijn 39 enquêtes meegegeven aan ouders. Door de vasthoudendheid van de pedagogisch medewerkers van Hero zijn er 29 retour gekomen. Een mooie score van 74%.

Paar conclusies:

- ▶ 89% van de kinderen heeft een (loop)fiets en 92% vindt fietsen (heel) leuk.
- ▶ 75% van de ouders heeft een fiets. 35% gebruikt de fiets 1x per week of meer.

In de volgende sheets staan de resultaten.

Fietsbezit - Kinderen

Heeft uw kind de beschikking over een fiets? (bijv. een loopfiets, driewieler, fiets met trappers)

Geen antwoord

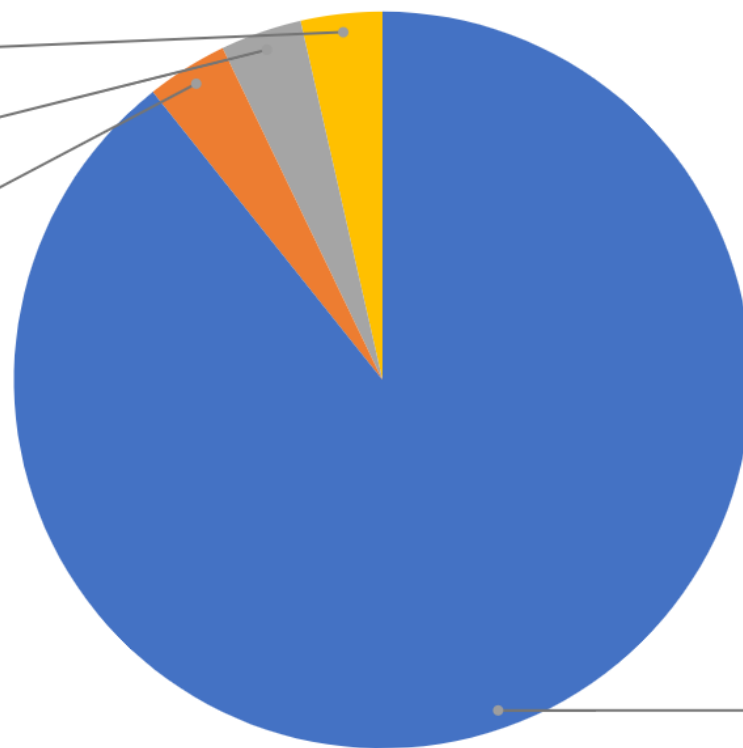
3.6%

Nee

3.6%

Ja, van iemand anders

3.6%

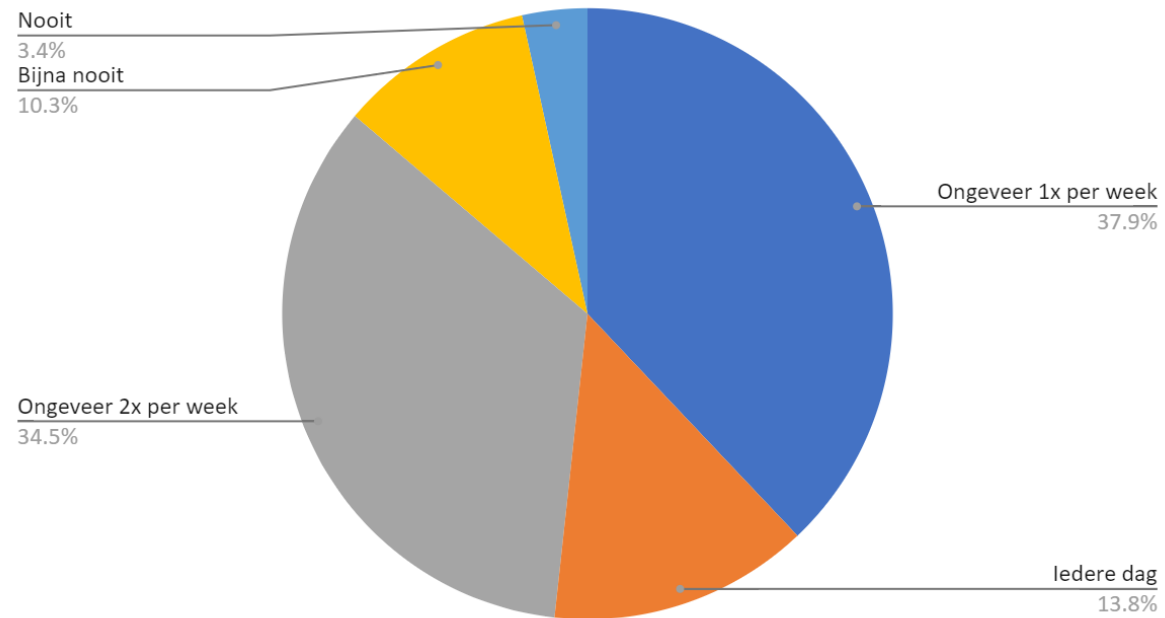

Ja, eigen fiets

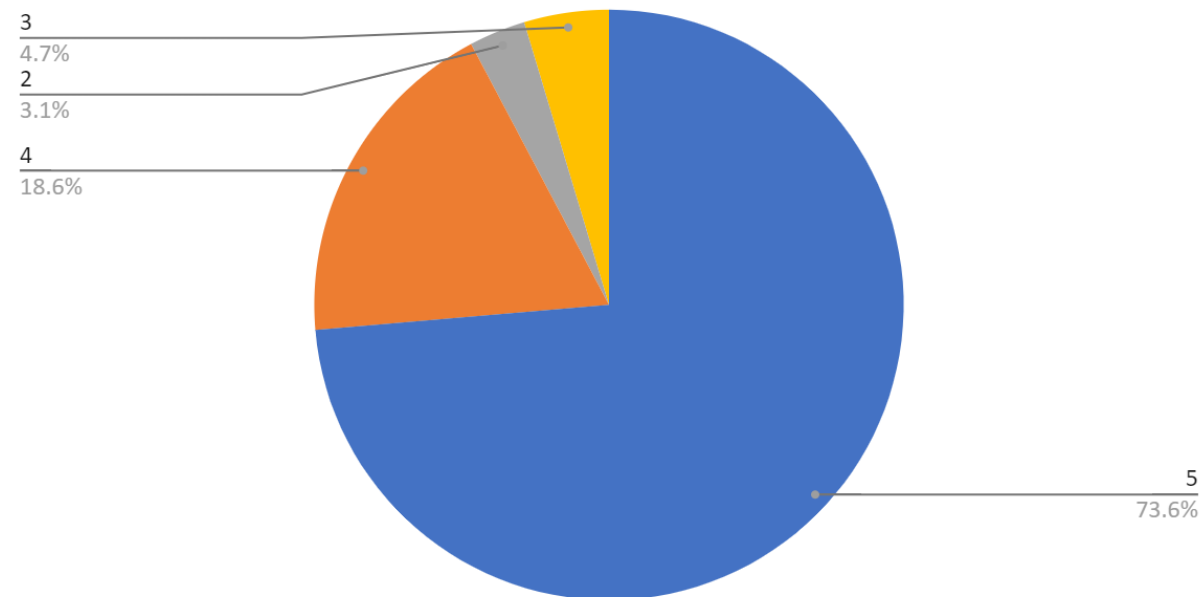
89.3%

Fietsgebruik - Kind

Hoe vaak gebruikt uw kind de fiets(en)?

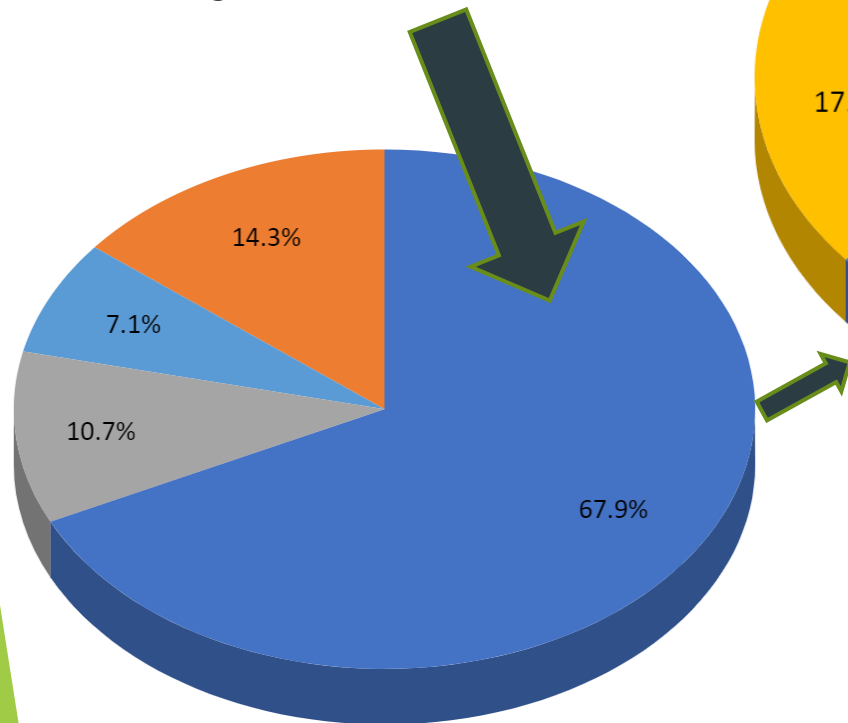

Hoe leuk vindt uw kind het om te fietsen op een schaal van 1 (helemaal niet leuk) tot 5 (heel leuk)?

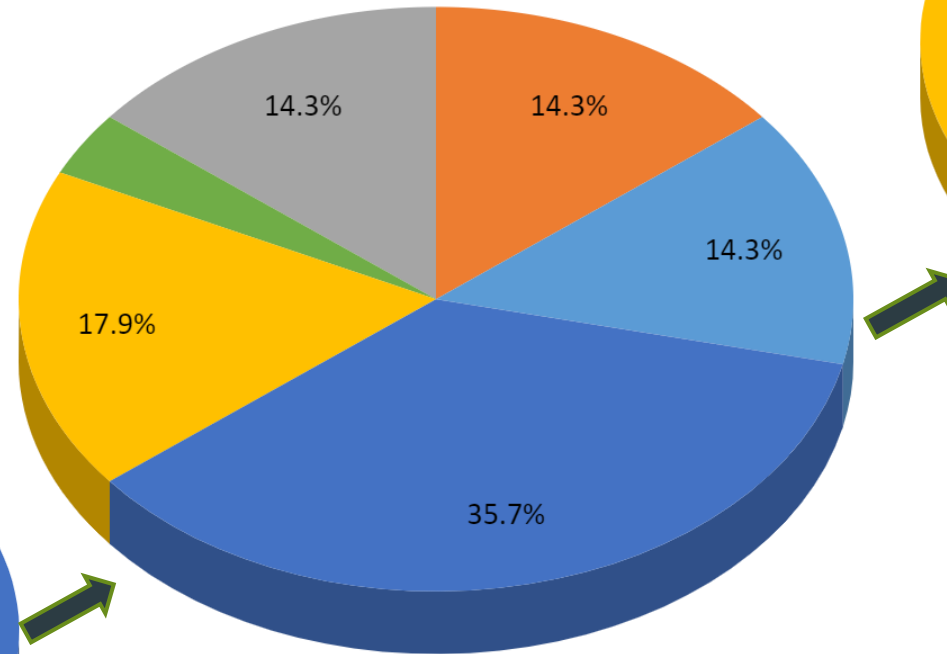

Hoe goed kan uw kind al fietsen op een schaal van 1 (nog niet) tot 5 (mijn kind kan al zelfstandig fietsen)?

We hadden geconstateerd dat ouders systematisch de fietsvaardigheden van hun kind overschatten. Dit is onderbouwd in de volgende sheet.

Loopfiets

Met trappers en zijwielen

Met trappers zonder zijwielen

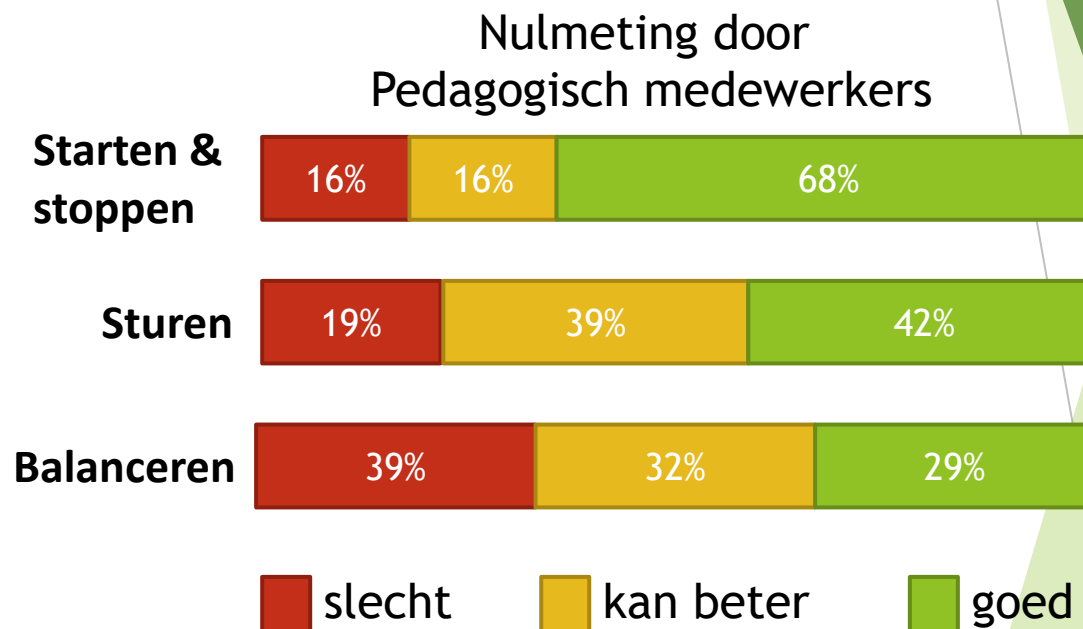
Onderbouwing overschatten fietsvaardigheden door ouders

Uit de enquête onder ouders blijkt dat 67,9% van de ouders aangeeft hun kind “zelfstandig” kan fietsen op een loopfiets.

Op de eerste dag dat de kinderen op de loopfiets gaan meten de Pedagogisch medewerkers per kind de fietsvaardigheden op drie elementen.

In het overzicht hiernaast zie je dat 68% goed kan starten & stoppen, maar 42% kan goed sturen en slechts 29% kan goed balanceren.

Qua starten & stoppen komt het percentage overeen, maar bij sturen en vooral balanceren is de beleving door de ouders duidelijk anders!

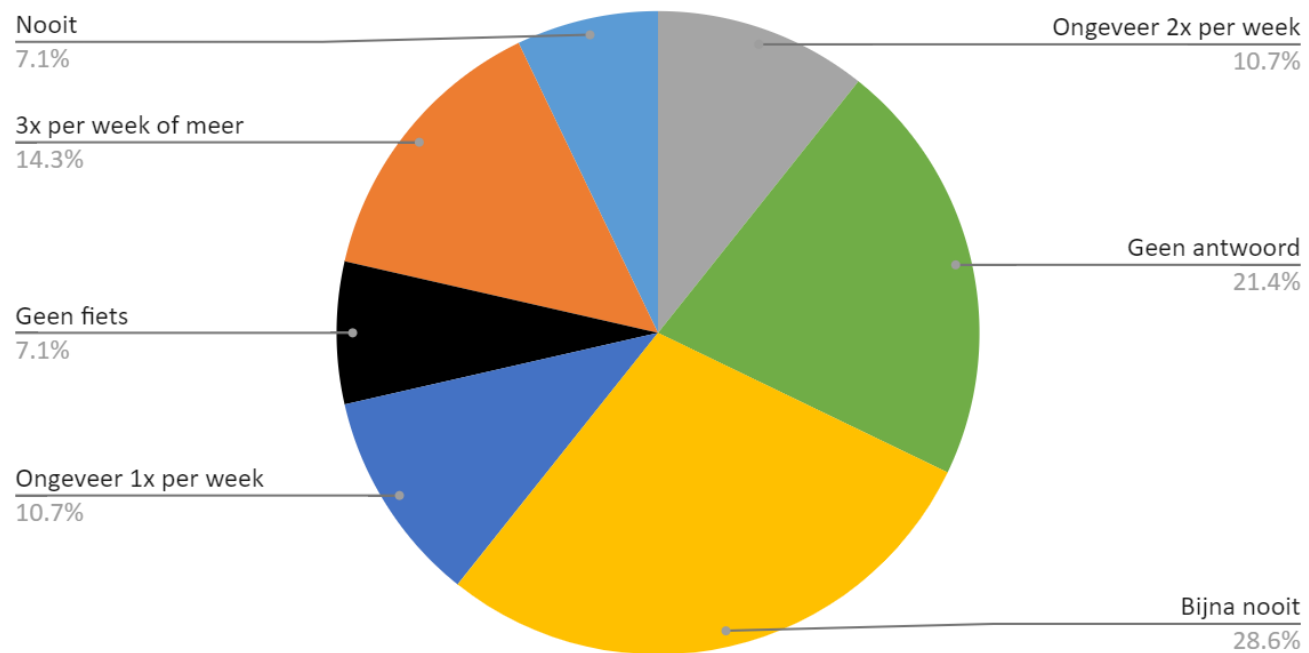
Fietsbezit - Ouders

75% van de ouders heeft een fiets. Reden dat ze geen fiets hebben:

- ▶ Geen fiets nodig (2 personen)
- ▶ Te duur (1 persoon)
- ▶ Geen ruimte (1 persoon)
- ▶ Fiets is gestolen (1 persoon)

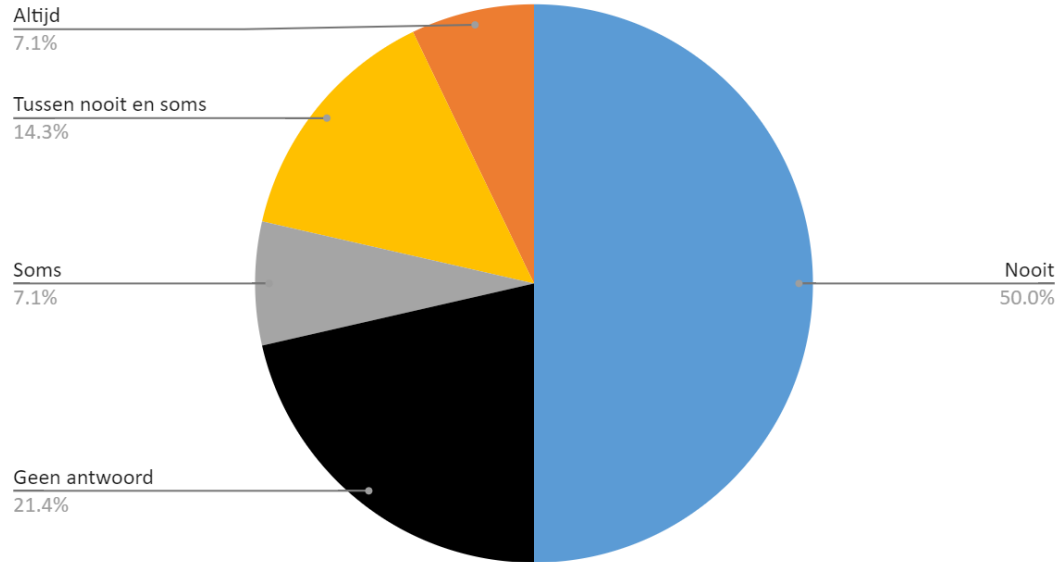
Fietsgebruik - Ouders

Als u wel de beschikking over een fiets heeft, hoe vaak gebruikt u deze?

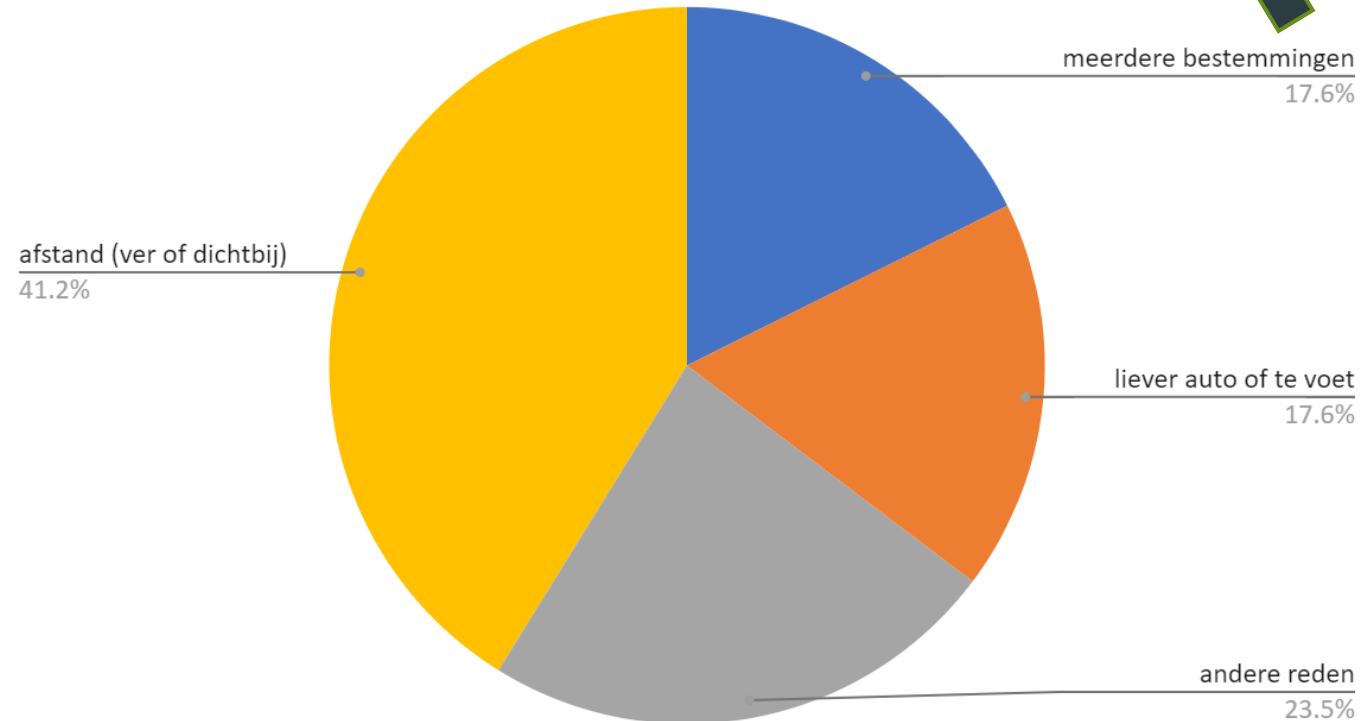

Fietsgebruik - Ouders

Breng u uw kind wel eens op de fiets naar de peuterspeelzaal?

Waarom kom je niet op de fiets naar de peuterspeelzaal?

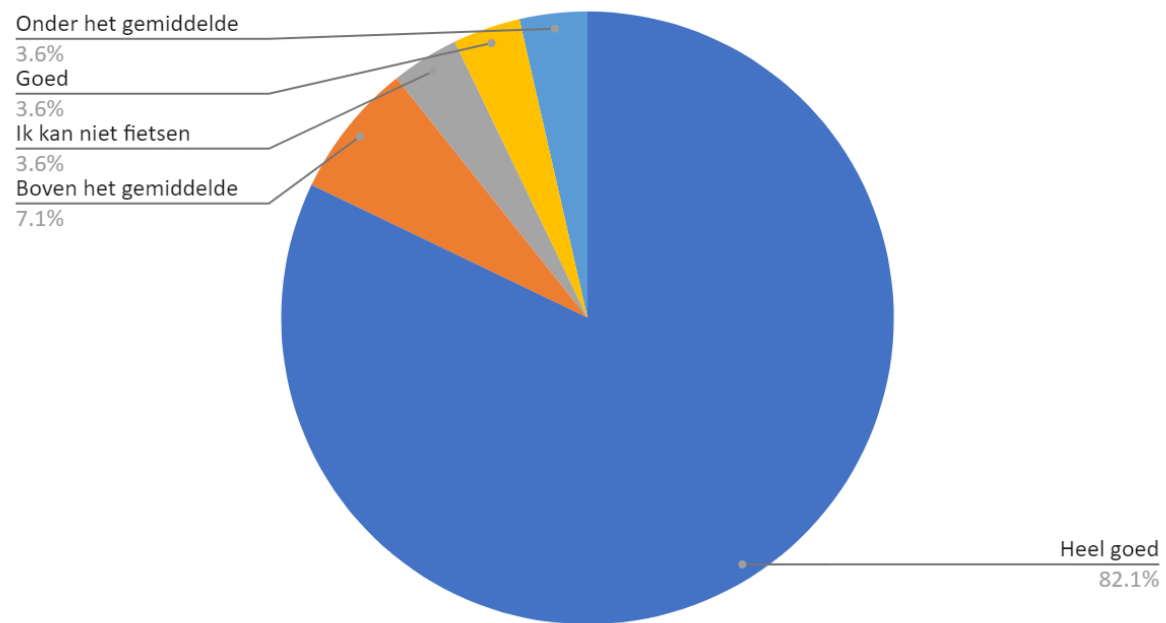

- Andere kinderen naar school te brengen
- Doorrijden naar werk

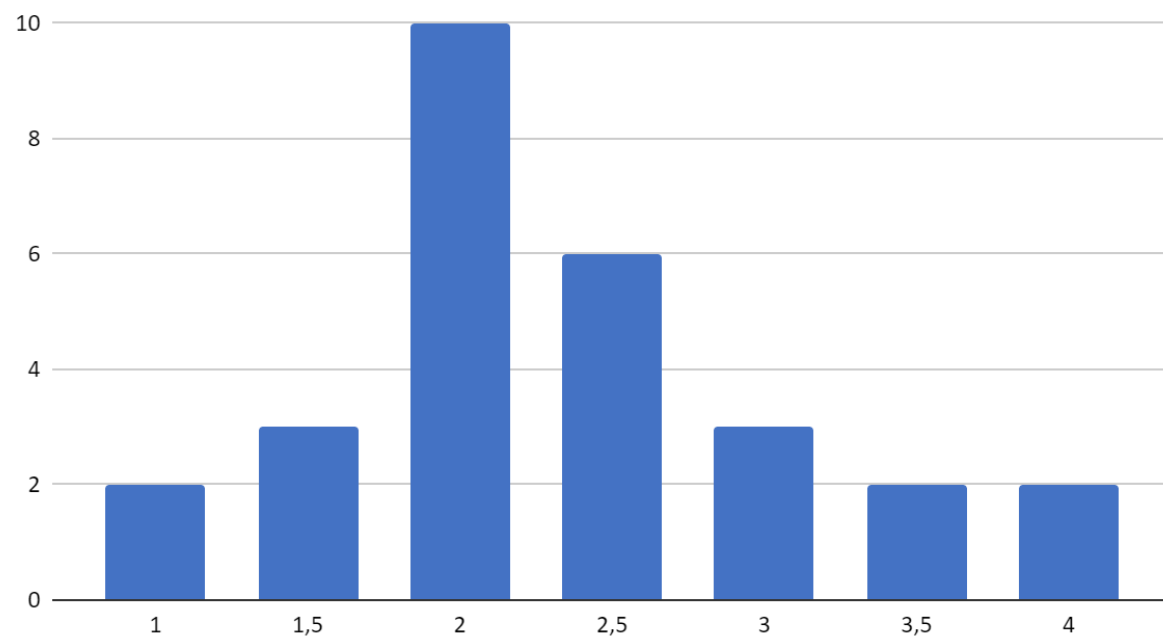
- Nog geen fietsstoel gekocht (wel op zoek)
- Te koud
- Ik heb baby van 4 maanden
- Ik ben een gevaar op de weg

Fietsen - Ouders

Hoe goed kunt u zelf fietsen?

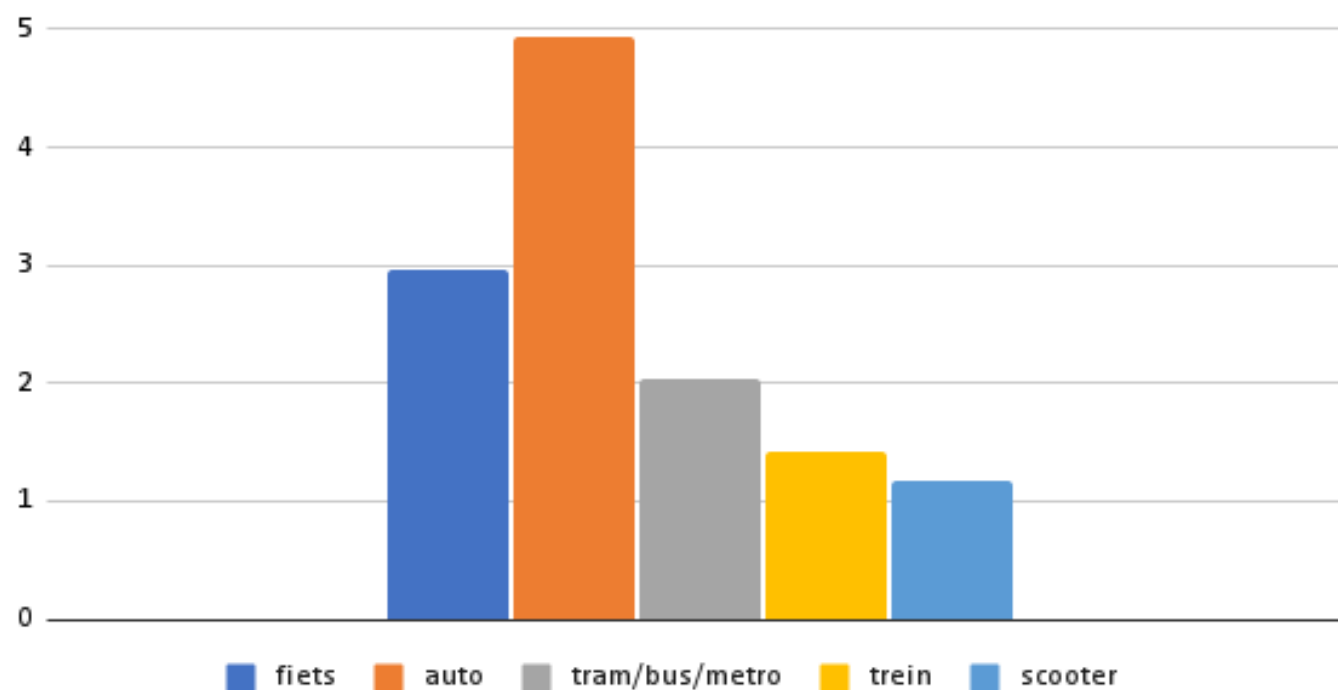

Wat is volgens u de beste leeftijd om te starten met fietsen?

Vervoermiddelen - Ouders

Welke vervoermiddelen gebruikt u zelf? Geef op een schaal van 1 (nooit) tot 5 (3x per week of meer) aan hoe vaak u van deze vervoermiddelen u gebruik

Jij
bent onze
held.

"Kijk Lamborghini" zegt Orhan

"Ik heb ijscofiets" zegt Duka

ijsje te koop met mijn fiets

"Ik ben politie" zegt Hamza

Hé stop zebra

"Coole fiets" zegt Lukas

Ik stop voor iemand

Conclusies I

- ▶ **Doel:** Kinderen van 1 tot 4 jaar zo vroeg mogelijk de eerste fietsvaardigheden bij te brengen.
 - ▶ Conclusie: De progressie van het fietsen is enorm gezien de voortgang in het fietsen op een loopfiets. Er zijn zelfs 7 kinderen die binnen 4 weken op een fietsje met trappers kunnen fietsen.
- ▶ **Doel:** De nevensdoelen zijn: Bewegen / gezondheid, fun en het brengen op de fiets door ouders.
 - ▶ Conclusie: De kinderen vinden het erg leuk om te fietsen en bewegen hierdoor veel. De ouders brengen de kinderen niet vaker op de fiets. De resultaten van de enquêtes geven hierover meer inzicht.

Conclusies II

- ▶ **Doel:** Op basis van de projectresultaten te evalueren in hoeverre de pilot impact heeft op het fietsgedrag van deze doelgroep.
 - ▶ Conclusie: We weten van 2 kinderen dat ze, door deelname aan deze pilot, op de fiets naar Hero komen.
- ▶ **Doel:** Conclusies en lessen te formuleren voor toekomstige projecten en maatregelen omtrent fietsstimulering bij deze doelgroep.
 - ▶ Dit is uitgewerkt in de sheet met aanbevelingen

Conclusies III

- ▶ De meeste ouders hebben een fiets en zeggen goed te kunnen fietsen.
- ▶ Vrijwel alle kinderen hebben thuis een loopfiets of een fiets met trappertjes met zijwielen.
- ▶ Ouders overschatten de fietsvaardigheden van hun kind.
- ▶ Ouders vinden het erg fijn als hun kind leert fietsen op een peuterspeelzaal.
- ▶ De kinderen leren snel omdat ze het fietsen van elkaar zien en willen dat dan ook.
- ▶ De pedagogisch medewerkers hoeven de kinderen minder te stimuleren dan verwacht. De meeste kinderen rennen naar de loopfietsen om te mogen fietsen.
- ▶ Slechts 13% van de ouders brengt hun kind altijd met de fiets naar de peuterspeelzaal.

Aanbevelingen I

De pilot omzetten in een programma om alle kinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven in Haarlem toegang te geven tot loopfietsen en fietsjes met trappers.

Gezien de resultaten van de pilot durven we te stellen dat **alle kinderen dan op 4-jarige leeftijd kunnen fietsen**. Het voordeel van deze aanpak is dat de kinderen structureel leren fietsen en dat dit een duurzame aanpak is. De fietsjes worden door veel kinderen in de loop van de jaren gebruikt. De kinderen bewegen veel op de fietsen en vinden het erg leuk.

In het programma wordt gemeten of de doelstelling wordt gehaald.

Deze kinderen en hun ouders kunnen we de komende jaren volgen om te zien hoe hun fietsgedrag en fietsbezit is. Elke jaar wordt deze groep groter en daardoor krijgen we beter inzicht.

Aanbevelingen II

Een pilot te starten om de kinderen van groep 1 & 2 van de basisschool te leren fietsen in een soortgelijke opzet als deze pilot.

Dit is volgende stap, aangezien dit een volgend moment is op de op- en afstap tijdlijn (zie bijlage) waarop kinderen kunnen opstappen. Aangezien niet alle kinderen naar een peuterspeelzaal gaan is dit een mooie kans om ze alsnog te leren fietsen. Daarnaast is dit een inhaalslag, aangezien er nog geen programma is om kinderen op een peuterspeelzaal te leren fietsen.

Vaak hebben scholen meerdere groepen 1 & 2. Hierdoor kun je met één set fietsjes meerdere klassen bedienen. Daarnaast kunnen we een lesprogramma starten met als doel het overbrengen van kennis over veiligheid en verkeer. VVN heeft diverse lespakketten op maat gemaakt voor groepen 1&2.

Ook deze groep aan kinderen en ouders kunnen we jaren volgen om te zien wat hun fietsgedrag en fietsbezit is.

Aanbevelingen III

Een nulmeting doen op basisscholen om te meten of kinderen in groep 1&2 al kunnen fietsen

Voorafgaand aan de pilot van aanbeveling II is het advies om een nulmeting uit te voeren op basisscholen in de groepen 1&2. In deze meting meten we of kinderen al zelfstandig kunnen fietsen op een fietsje met trappers zonder zijwielen.

Het advies is om op 10 verschillende basisscholen in verschillende type wijken deze nulmeting uit te voeren. In totaal weten we dan van 250-500 kinderen of ze kunnen fietsen, afhankelijk of de school 1 of 2 groepen 1&2 hebben. Dit geeft dan een representatief beeld.

Aanbevelingen IV

Meet de lange termijn impact van de pilot

22 ouders hebben aangegeven dat we ze over 6 maanden nog eens mogen benaderen over de fietsvaardigheden van hun en hun kind. We kunnen dan meten of hun fietsgedrag is veranderd.

Bijlage: Op- en afstaptijdlijn

Op- & afstap tijdlijn

Contact gegevens

Wilt u meer weten over deze pilot of wilt u een pilot of programma in uw gemeente?
Neem contact met ons op.

www.Groeifiets.nl

Hét flexibele
kinderfietsabonnement

Remko Pijnaker

Teamcaptain Green Deal Fiets – Kinderen op de fiets

Mede oprichter Groeifiets

06-21952553

remko@groeifiets.nl

www.groeifiets.nl

Maud de Vries

Board Green Deal Fiets / CO-FOUNDER | CEO BYCS

06-51492843

maud@bycs.org

www.bycs.org

BYCS